

ዝናብ ወደ ላይ መዝነብ ሲጀምር

ብዕር ከተባለ - ቪል፤ ስዊዘርላንድ

መቻቻል 2ኛ ዓመት ቁ.1 (ጥር Jan.2000)

በአሜሪካን መንግሥት መሪነት ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት በኋላ በመንግሥታት ርብርብ የተዋቀረውና የተቋቋመው የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት (UN) ከመመሪያዎቹና ኃላፊነቶቹ ሁሉ የመጀመሪያው የዓለማችንን ሰላም መጠበቅ ነው። በአጭሩ። የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ላለፉት 50 የሚሆኑ ዓመታት የምድራችንን ሰላም በተመለከተ የሠራቸውና ያበረከታቸው አስተዋፅዖች ሲገመገም ኃላፊነቱን በሚገባ እንዳልተወጣ (ያበረከታቸው አስተዋፅዖች-ጠንካራ ጎኖች እንደተጠበቁ ሆነው) ግልፅ ነው። ምናልባትም የዚህ ምክንያት ተደርጎ ሊወሰድ የሚገባው የትዩሊኒ የሆነው unwield bureaucracy የተሸከመው ዓላማ የዓለምን ሰላም ለመጠበቅ «Rocking the boat» ሳይሆን አይቀርም። ለተባበሩት መንግሥታት ድርጅት የኃላፊነቱ ኪሳራ ዋነኛው ምክንያት ሳይሆን ሊታለፍ የማይገባው እንደ ዩናይትድ ስቴትስ የናጠጡ «የጦር ክበርቱ መሰል» መንግሥታትና ተከታዮቻቸው ዓለምን ለመቆጣጠርና በእጅ አዙር ለመግዛት የሚያደርጉት ጥረት ነው። ለዚህም ይመስላል ሰላምን የሚያናጋ ችግር በተፈጠረ ጊዜ የተባበሩት መንግሥታት ወደ ኋላ የሚቀረውና እንዲቀርም «የሚገደደው»።

አንድ ቁምነገር እንዳይረሳ፤ የተባበሩት መንግሥታት ድርጅትን እንዲመሰገን፤ ስሙን ከሚያስጠሩት ሥራዎች አንዱና ብቸኛው የምድራችንን ገፅ በሞሉት ከ200 በላይ በሚሆኑ ድንበራትና አገሮች ውስጥ በመካሄድ ላይ ያለው የመረጃ ስብሰባ ነው። በምሳሌነት - The Human Development Report ብንወስድ ለ10 ዓመታት መረጃው ያለ ማቋረጥ ምን ያህል የዓለማችን ህፃናት ትምህርት ቤት እንደሚሄዱ፤ ምን እንደሚበሉ (የምግብን ዓይነትና መጠን)፤ ንፁህ ውሃ የሚገኝባቸው ቦታዎች፤ ሴቶች ምን ያህል የምጣኔ ሃብት ደረጃ እንደሚያበረክቱ (በጉልበት ደረጃ)፤ ምን ያህሎቻችን በቀላሉ ልንከባከባቸው ከምንችለው ነገር ግን እስከ ሞት ሊያደርሱን ከሚችሉት በሽታዎች ክትባት እንደምናገኝ ወዘተ...

እ.ኤ.አ. 1999 የሐምሌ ወር እትም (መረጃ) በዝርዝር የሚመረምረው ምን ያህሉን የዓለማችንን Goods & Services ሃብታምና ደግሞ ክፍል እንደሚቀራመቱት ነው። በመረጃው መሠረት US \$24 trillion በዓመት የዓለማችን ፍጆታ ፡ World's Consumption bill ሲሆን ከላይ ያሉት አምስቱ ባለጠጋ አገሮች 86% የሚሆነውን ለብቻቸው ሲግጡት ፡ ከታች የሚገኙት አምስት ደግ አገሮች (ኢትዮጵያን ጨምሮ) 1.3% ብቻ የምትሆነውን ይቋደሳሉ።

እኒያ አሜሪካውያን \$8 billion በዓመት ውበትን ማደሻ ለሆኑ (Cosmetics) ሲያፈሱ በአንፃሩ ይህን ያህል ገንዘብ በምድረ ገፅ ለእያንዳንዱ መሠረታዊ ትምህርትን ለማስጨበጥ ከሚገመተው \$2 billion መብለጡን ስንሰማ የሚገርም ሆኖ እናገኘዋለን።

አውሮፓውያን ብቻ ወደ \$11billion በየዓመቱ ለዚያች ተመጣጭ በረዶ Ice- Cream ያወጣሉ። ይህን ተመጣጣኝ ግምት የሚያህል ገንዘብ ዓለማችንን በንፁህ ውሃና በአንፃራዊነቱ ጥሩ ከሚባለው ፍሳሽ (sewers) ባንበሸበሻት ነበር።

በታዳጊ አገሮች ውስጥ ለሚገኘው 4.4 billion ከሚሆነው ሕዝብ ከምስት ሁለቱ ብቻ የውስጥ ለውስጥ የፍሳሽ (sewers) ተጠቃሚ ሲሆኑ ከሦስት አንዱ ደግሞ በጭራሽ የንፁህ

ውሃ ተጠቃሚ አይደሉም። ረሃቡ አሁንም የዚህ የታዳጊው የፈረደበት ዓለም ሕዝብ ጥሩ የሚባል የመኖሪያ ቤት የለውም። አንድ አምስተኛ የሚሆነው የዚህ የግዙፍ ቁጥር አካል ከዘመናዊ የህክምና ዘዴዎች አንዱም አይደርሰውም።

በጣም አሳዛኝ የሆነ ነገር ግን አዲስ ያልሆነው ነገር ቢኖር ሃብታም በሃብቱ እየከበረና እየናጠጠ ሲሄድ ደሃው ደግሞ በተገላቢጦሽ እየመነመነና እየደኸየ መሄዱ ነው።

ይህ ሪፖርት ላለፉት ዘጠኝ ዓመታት የአምስቱ የበለፀጉ አገሮችና ከደረጃው በታች የሚገኙት የአምስቱ ታዳጊ አገሮች የገቢ ምንጭ ንፅፅር ከ60:1 ወደ 74:1 ማሸቀቡ ብሎም ወደ ሰማኒያ የሚጠጉ የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት አባል አገሮች ከፊሊፒንስ ከጥቅሉ መሆኑም አይደል ዛሬ ጊዜ ቆርቁዘው፤ ደህይተው ከ20 ዓመታት በፊት ከነበሩበት ደረጃ አቆልቁለው መገኘታቸውን ያስረዳናል።

የአንድ አፍሪቃዊ ቤተሰብ ማዕከላዊ ኑሮ ይገፋል ተብሎ የሚታሰበው ከዛሬ 25 ዓመታት በፊት ይጠቀም ከነበረው በ20% ያነሰ ፍጆታ በጀቱን እንዳናጋው ጥናቱ ይጠቁማል።

ድልቡን ሃብት ያጋበሱት 225 የሚሞሉት የምድራችን ባለጠጎች ውስጥ 60ዎቹ አሜሪካውያን (በዜግነት) ሲሆኑ፤ \$311 billion የሚመጥን ቋሚ ሀብት (assets) ሲኖራቸው ፀጋቸው (wealth) በድምሩ ወደ \$1 trillion ይጠጋል። ይህ ማለት ደግሞ ወደ 47% የሚጠጋውን ደሃውን የዓለማችን ክፍል የዓመት ገቢውን ይስተካከለዋል።

እረ ምኑን ጉድ አወረደው እንዳው! ሦስቱ ብቻ የዚህ የሃብቱ መሠላል የላይኛው ተንጠልጣዮች (ግለሰቦች) 48 ያህሉ ታዳጊ አገሮች ካላቸው የጥምር «Gross Domestic Product/GDP» የበለጠ መሆኑን ጥናቱ አሁንም በአበክሮ ይጠቁማል።

እዚህ ላይ ሊታወስ የሚገባው ነገር ቢኖር፤ የምጣኔ ሃብት ዕድገት ወደታችኛው የኅብረተሰብ ክፍል የሚዘንብ ሳይሆን ወደላይኛው (ወደላይ መዝነብ እሚባል ነገር ካለ!) ነው። ለዚህ የተዛባ የሃብትና ብልፅግና፤ የክምችትና የአጠቃቀም ልዩነት ዋነኛ ምክንያት (የጥናቱ አዘጋጅ የሆነው United Nations Development Programme - UNDP - እንደሚጠቁመው) ሚዛናዊነቱን ያልጠበቀው ዓለማችንን በቴክኖሎጂና በሚያንስ ውጤቶች ማንበሽበሽ በመሰናገት የሚታወቀው የዘመኑ የሥልጣኔአችን አርማ «Globalization» ነው። በጥናቱ መሠረት «unfettered globalization» በሚፈጥረው ወይም በፈጠረው ሚዛናዊ ዛቢያ ምክንያት የሚጠቀመው ጥቂቱ ወገን ብቻ ሲሆን፤ አብዛኛው ኅብረተሰብ ግን «የበይ ተመልካች» ሆኖ እየቀረ ነው። ይህ ክስተት በታዳጊ አገሮች ውስጥ ጎልቶ የሚታየው ከሠለጠኑት የአንደኛው ዓለም አገሮች በላይ ሲሆን፤ በአብዛኛው በታዳጊ አገሮች ውስጥ የሚገኘው የላይኛው የኅብረተሰብ ክፍል «first class, elites» ነጋዴውና ፖለቲከኛው በሥልጣን ላይ ያለው ...) የዚህ የተዛባ የሃብት ስርጭት ቀጥተኛ ተጠቃሚዎች ናቸው።

በመሠረቱ ዓለማችን አስጊ በሆነው የዘር መድሎ (apartheid) ጥቁር ጎዳና እያቆለቆለች የአዲሱን ሚሊኒያ ምዕተ-ዓመት ልትቀበለው መሆኑ የሚያስፈራ ነው። ይህ የዘር መድሎ የተመሠረተው በዘር ልዩነት ላይ ሳይሆን በብሔር ምንጭ ላይ ነው።

እኒያ የካፒታልና የንግድ ሥርጭት ያግዱ የነበሩ እንቅፋቶች እየፈረሱ ፤ እየጠፉ በሄዱ ቁጥር በምትካቸው አዲስ እየተተካ መሄዱ ... ። ያ የናጠጠ የዓለማችን ከበርቱ ብቻውን እነዚህን እንቅፋቶች እየዘለለና እየሠበረ በቢሊዮን የሚቆጠረውን ሕዝብ ጥሎት ይጋልባል።

ሊጤን የሚገባው ጉዳይ ቢኖር ይህ በሃብታሙና በደሃው መሃከል ያለው የሃብት ስርጭት

ሚዛናዊነቱን ካለመጠበቁ የተነሣ የሚፈጥረው ልዩነት እየሰፋ፣ እያደገና እየተለጠጠ በሄደ ቁጥር፤

Ø የሰብአዊ መብቶች መረገጥ፤

Ø የፀጥታ መናጋት፤

Ø የአዳዲስ ጦርነቶች መቀስቀስ፤

በጥቅሉ የዓለማችን የፀጥታና ደህንነት መናጋት፣ ዓለማችን ከቀን ወደ ቀን ጥልቅ ወደሆነው ያፓርታይድ ገደል እየሰመጠች፣ የተባበሩት መንግሥታት ደግሞ ከዚህ የባሱ አስደንጋጭ መረጃዎችን ማውጣቱ በመጨረሻ ዓመታት ልናያቸው ወይም ልንጠብቃቸው የምንገደደቸው ክስተቶች ናቸው።

በዓለማችን ላይ ያለውን የኑሮ ልዩነት በመጠኑም ቢሆን ለመረዳት ከዚህ በታች ያለውን ዘንጠረዥ ይመልከቱ፤

ተራ ቁ.	በጣም ደሃ ሐገሮች	የአንድ ዓመታዊ ወክፍ በደላር	ዜጋ የነፍስ ገቢ በጣም ሃብታም ሐገሮች	የአንድ ዓመታዊ የነፍስ ወክፍ ገቢ በደላር
1	ሱዳን	36	ሌይኸንሽታይን	39 833
2	ሳኦቶሜ	49	ሱዊዘርላንድ	37 175
3	ሞዛምቢክ	77	ጃፓን	34 629
4	ኤርትራ	96ä	ሉክሰምበርግ	29 857
5	ኢትዮጵያ	96ä	ኖርዌይ	28 104
6	ኮንጎ(ዛየር)	117	ዴንማርክ	26 477
7	ሶማሊያ	119	አሜሪካ	26 037
8	ታጃክስታን	122	ጀርመን	25 860
9	ካምቦዲያ	130	ኦስትሪያ	25 578
10	ጊኒ ቢሳው	131	ቤልጂግ	25 949

ይህ የገቢ መጠን ኤርትራና ኢትዮጵያ ጦርነት ውስጥ ከመግባታቸው በፊት የተሰላ በመሆኑ ባሁኑ ሰዓት የኤርትራናየኢትዮጵያ ዜጎች ዓመታዊ የነፍስ ወክፍ ገቢ ከዚህ በታች መውረዱ ግምት ውስጥ ሊገባ ይገባል። «ጠቢያ ጋዜጣ» ተመድን ገልጾ እንደገለፀው፣ 5ኛ ዓመት ቁጥር 4 የካቲት 4ቀን 1991 ዓ.ም